

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HALK İNANISLARININ CİNSİYET VE KONTROL ODAĞIYLA İLİŞKİSİ

Hikmet YAZICI

*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
Trabzon, Türkiye*

İlk Kayıt Tarihi: 22.05.2013

Yayına Kabul Tarihi: 29.05.2013

Özet

Problem Durumu: Bu çalışmanın amacı halk inanışlarının cinsiyet ve kontrol odağı ile ilişkilerini incelemektir. Yöntem: Kesitsel araştırma niteliğindeki bu çalışma 445 üniversite öğrencisi (Kadın=289, Erkek=156) üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler, kişisel bilgi formu, halk inanışları listesi ve kontrol odağı ölçeğiyle toplanmıştır. Veri analizleri için ki-kare tekniği kullanılmıştır. Bulgular: Elde edilen sonuçlar halk inanışları ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Halk inanışları ile kontrol odağı arasında da anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Sonuç ve Öneriler: Bazı halk inanışlarının kadınlarda ve dış kontrol odağına sahip olanlarda daha yaygın olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halk İnanışları, Cinsiyet, Kontrol Odağı, Üniversite Öğrencileri.

THE RELATIONSHIP BETWEEN UNIVERSITY STUDENTS' FOLK BELIEFS GENDER AND LOCUS OF CONTROL

Abstract

Objective: The main aim of this study was to investigate the associations of folk beliefs with gender and Locus of Control. Method: This cross sectional study was conducted with 445 university students (289 females and 156 males). Data were collected through information form, a list of folk beliefs and Locus of Control scale. Data were analysed employing Chi-square test. Results: Findings revealed a significant relationship between folk beliefs and gender. The study also found some significant relations between folk beliefs and LoC. Conclusion: The study concluded that folk beliefs are widespread among women and those with an external Locus of Control.

Key Words: Folk Beliefs, Gender, Locus of Control, University Students.

1. Giriş

İnanç, sözlük anlamı ile “kişice, ya da toplumca, bir düşüncenin, bir olgunun, bir nesnenin, bir varlığın, gerçek olduğunun kabul edilmesi” demektir (Boratav, 1994, s.7). Halk inanışlarından söz edenlere göre bu kavramın, Türkçeye batıl inanış ve hurafe gibi ifadelerle çevrildiği gözlenmiştir. Uygun kullanılmadıklarında yanlış nitelermelere yol açan bu kavramlar, bir yargı anlamı taşır. Böyle bir durum bilim adamının tarafsız olması ve ön yargılardan kaçınması koşullarına aykırı düşer (Boratav, 1994, s.7). Bu nedenlerle çalışmamızda bu kavramların yerine halk inanışları ifadesi kullanılmaktadır. Halk inanışlarını inceleyen halk bilimi, kültürün sürekliliğini, değişimini, değişmeye yol açan politik, ekonomik ve psikolojik etmenleri çözümlmeyi amaç edinen bir disiplindir (Artun, 2011, s.5). Bu disiplin içinde yer alarak nesir ve vezin formlarında günümüze ulaşan halk inanışları, ilkel ve uygar toplumların geleneksel yaratıcılıklarını içermektedir (Leach ve Fried 1972, s.398). Günümüz dünyasında ilkel ve uygar toplumlarda gözlenen inanışların sayısı 5 bin den fazladır. Bu inanışlar tanrı, ruh, kişisel ya da kişiler arası güçler, şans, kader, sihir, nesne ve yerlerle ilgili farklı başlıklar altında toplanabilir (Messenger, 1972, s.220).

Halk inanışları manevi kültür içinde yer alır (Ülken, 1974, s.36). Kültürlerin oluşumunda kültürel kimlikler, kültürel kimliklerin oluşumunda ise halk kültürü önemli bir işleve sahiptir (Kalafat, 2008, s.7). Günümüzde çoğu kişinin “batıl” olarak adlandırıldığı halk inanışlarına, kültür düzeyi ne olursa olsun birçok insanın yaygın olarak inandığı bir gerçektir (Artun, 2011, s.297). Dünya genelinde farklı coğrafya, iklim ve sosyal yapılarda yaşayan insanlar, tarih boyunca farklı dinlere inanmış ve değişik batıl inanışlar geliştirmişlerdir (Akova, 2011). Bu inanışlar bireylerin psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılayan bir rol üstlendikleri için, binlerce yıldır her kültürde kendilerine yer bulmuşlardır. Yeni formlarda batıl inanç üreten modern kültür de bu konuda istisna değildir (Köse ve Ayten, 2009).

Literatürde, büyüçülük, burçlar, cinler gibi boyutları da kapsayan inanışlar dini olmayan paranormal inançlar kategorisinde değerlendirilmektedir (Arslan, 2010). Son yirmi yılda yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, paranormal, doğaüstü, büyüsel ve batıl inançlar arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir (Lindeman ve Svedholm, 2012). Buna karşı dini inanç ile halk inanışı birbirinden farklıdır. Halk inancı kapsam olarak tamamen din dışı değildir ama tamamen bir din de değildir (Kalafat 2008, s.13-14). Halk bilimi kadrolarında yer alan “halk dini” terimi, halk bilimi literatüründe resmi dinin ya da profesyonel ve profesyonel olmayan din uygulayıcılarının kabul ettikleri öğretisi ve pratiklerin dışında kalan çeşitlenmelerdir (Çobanoğlu, 1998). İlkel kültür özelliği taşıyan halk inanışlarının evrensel dinlerde olduğu gibi sistematik yayılma amaçları bulunmaz. Bu yüzden de ciddi bir değişime uğramadan varlıklarını sürdürürler (Ünal, 2004).

Çok boyutlu bir niteliğe sahip olan halk inanışlarının gerçek sayılarını vermek oldukça güç olabilir. Rüyalarla, yasaklarla, günlük hayatla ilgili inanışlar (Dilek,

1996) iç-dış ruh, iyi-kötü ruh tasarımları (Duymaz, 2008) fal ve hayvanlarla (Akbaş, 2012; Bozyiğit, 1996) ya da halk sağlığıyla ilgili inanışlar (Eddy, Gideonsen, Mundt ve O'Halloran, 2010) ve genel olarak; tabiat olayları, canlı varlıklar, cansız varlıklar, uğur ve bereket, büyü, nazar, inanç merkezleri, adak, kurban ve yağmur duası gibi inanışlar (Boratav, 1994, s.5-265) bu kapsamda ele alınmaktadır.

Halk inanışları ile ilgili çalışmalara odaklanan halk bilimi, sosyoloji ve psikoloji alanları için ürünler ortaya koymaktadır. Öte yandan psikoloji bireyin ruhsal faaliyetlerinin açıklanması için halk biliminin topladığı malzemededen yararlanmaktadır. Halk bilimi araştırmacıları çalışmalarında psikoloji alanının önemli kuramlarından psikoanalitik, yapısalcı ve işlevci kuramlardan yararlanırlar (Artun, 2011, s.79-82). Bu kuramlardan özellikle Freud'un öncülüğünü yaptığı psikanaliz, halk anlatılarında geçen pek çok kavramın sembolik işlevini açıklamaya çalışır (Ekici, 2012, s.76). Psikoloji çalışmalarının görünüşte davranışı motive eden ve halk inanışı olarak tanımlanan irrasyonel inançları kapsamadığı ve bunların üzerinde durmadığı bilinmektedir. Oysa olabilecek bir felaketi önlemek için merdivenin altında yürümekten kaçınmak, olumsuz bir duruma maruz kalmamak için tahtaya vurmak gibi eylemler, antik çağlardan beri toplumda yaygın olarak gözlenen davranışlardan bazı örneklerdir. Freud bunları hatalı davranışlar olarak tanımlar. Bazı psikologlar bunlara yoğun şekilde inanmayı mental bozuklukların bir türü olarak değerlendirir. Buna rağmen halk inanışları ile mental bozukluklar arasında ilişki olduğunu gösteren geçerli araştırmalar mevcut değildir (Strickland, 2001, s.637-638).

Psikoloji araştırmaları farklı kişilik özelliklerine vurgu yapar. Bunlardan biri de Julian Rotter'in genellenmiş beklentiler kavramından geliştirilen kontrol odağıdır. Kontrol odağı olayların ya da geleceğin bireyin kişisel çabalarıyla ya da dışsal güç ve kontrol mekanizmalarıyla yönlendirildiğini vurgulayan bir kişilik oryantasyonudur (Strickland, 2001, s.681). Burada önemli olan, davranışı pekiştiricinin kaynağıdır. İç kontrol odağı "pekiştiricinin bir kişinin kendi davranışına dayandığı inancı; dış kontrol odağı ise pekiştiricinin dışsal güçlere bağlı olduğu inancıdır" (Schultz ve Schultz, 2007, s.730). İçsel odaklı insanlar pekiştirmenin kendi davranışlarına bağlı olduğunu düşünürken, dış kontrol odaklı insanlar, sahip oldukları beceri ve yetenekleriyle, alacakları pekiştirici üzerinde çok az şeyi değiştirebileceklerini düşünürler. Bu nedenle kendi durumlarını değiştirmek için çok az çaba gösterirler. Kontrol odağı dışsal olanlar, insanların çoğundan farklı olarak kendilerinin ve başkalarının başlarına gelen şeylerin kontrollerinin dışında olduğuna inanırlar (Burger, 2006, s.593). Bu kişilik özelliğine sahip olanlar karar verme sürecinde başkalarının görüşlerinden daha fazla etkilenme özelliğine sahiptirler (Kaplan, Reneau ve Whitecotton, 2001).

İçten ve dıştan denetimliliği ifade eden kontrol odağı ile batıl inançlara sahip olma eğilimi arasında anlamlı ilişkiler vardır. Denetim odağı içsel olanlar olayları daha çok kendi eylemlerinin bir sonucu olarak görürken, dış kontrol odağına sahip olanlar, yaşantıları üzerinde şans, büyü gibi dışsal kaynakların etkili olduğu inancına sahiptirler (Schippers ve Lange 2006). Öğrenciler üzerinde yapılan araştırmada

içsel kontrol odağına sahip olanların dışsal kontrol odağına sahip olanlara oranla mantıklı düşünme becerilerini daha çok kullandıkları tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin impulsif (içtepsisel) karar verme davranışları da dıştan kontrol odaklılara göre daha düşüktür (Çoban ve Hamamcı, 2006). Üniversite öğrencileri arasında yapılan başka bir çalışmada kontrol odağı ile koşulların kötüleşmesine edilgen bir şekilde izin vermeyi ifade eden ihmal arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Çırakoğlu ve Tezer, 2010). Halk inanışları ile ilgili kavram ve ritüeller üniversite öğrencileri arasında oldukça yaygındır. Bu inanışların duygusal, bilişsel ve davranışsal bileşenleri vardır. Bu inanışlarla ilgili mekanizmalar uyumu sağlama sürecinde bireyin kişisel çabalarını sınırlandırma amacına dönük olarak işlev görür (Saenko, 2005).

Kültürel bağlam içinde değerlendirilen halk inanışlarının cinsiyetle de ilişkileri incelenir. Yapılan bazı çalışmalarda halk inanışlarına sahip olma düzeyleri açısından kadın ve erkekler arasında anlamlı farklılıklar bulunmamıştır (Pelzer, 2002). Bununla birlikte ciddi sağlık sorunları yaşayan kadınlar arasında bu inanışların daha yaygın olduğu gözlenmiştir (Swift, Bailis, Chipperfield, Ruthig ve Newall, 2008). Cinsiyet ve halk inanışları arasındaki ilişki durumsal bazı değişkenlerden etkilenebilir. Örneğin sporcular arasında yapılan çalışmada batıl inanış olarak tanımlanan halk inanışlarının kadın sporcular arasında daha yaygın olduğu gözlenmiştir (Barut, 2008).

Toplum içinde yaygın olarak gözlenen halk inanışlarının kontrol odağı ve cinsiyetle ilişkileri farklı kültürlerde incelenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın amacı böyle bir incelemeyi Türk kültürü içinde ve eğitim düzeyi yüksek bir grup olan üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirmektir. Çalışma ile halk biliminin önemli birer unsuru olan halk inanışları ile psikoloji alanının temel kavramlarından biri olan kontrol odağı arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmaktadır. Diğer amaç cinsiyet ile halk inanışları arasındaki ilişkileri tespit etmeye çalışmaktır. Bu şekilde insan davranışlarını sadece bilimsel psikolojinin yöntemleri ile açıklamanın sınırlılıklarına dikkat çekilmesi ve kültüre duyarlı psikoloji araştırmaları için kısıtlı da sayılsa bir perspektifin ortaya konması hedeflenmektedir.

2. Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışma ilişkisel araştırma desenine uygun olarak tasarlanmıştır. Bu çalışmalarda ilişkileri belirlemek için ki-kare, korelasyon katsayısı, çoklu regresyon, faktör analizi gibi işlemler yapılabilir (Tabachnik ve Fidel, 2001). İlişkisel desen aynı zamanda bireysel farklılıkları tanımlamak amacıyla kullanılabilir (Barker, Pistrang ve Elliott 2002, s.140). Bu çalışmada ilişkisel araştırma kapsamında halk inanışlarının kontrol odağı ve cinsiyet ile ilişkileri incelenmektedir.

Araştırma Grubu

Araştırma grubu Trabzon'da bulunan ve yaklaşık 50 bin öğrencisi olan Karadeniz

Teknik Üniversitesinin farklı fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerden seçilmiştir. Eksik ve hatalı cevaplamalar veri setinden çıkarılmış ve analizler 445 öğrenci (Kadın=289, Erkek=156) üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılanların yaşları 17 ile 30 arasında değişmektedir (Ort=20.32, Ss=1.77). Öğrencilerin % 17.3'ü birinci, % 52.3'ü ikinci, % 9.0'u üçüncü, % 18.7'si dördüncü ve % 5.4'ü beş ve üstündeki sınıflarda öğrenim görmektedirler. Öğrenci ailelerinin % 44.9'u şehirlerde, % 36.4'ü ilçelerde, % 3.4'ü kasabalarda ve % 15.3'ü köylerde ikamet etmektedirler. Katılımcıların % 52.1'i Karadeniz, % 6.5'i Doğu Anadolu, % 3.6'sı Güney Doğu Anadolu, % 8.5'i Marmara, % 6.1'i Ege, % 8.5'i Akdeniz, % 13.9'u İç Anadolu bölgesinde yaşadıklarını belirtirlerken % 1.6'sı bölge belirtmemiştir. Demografik özellikler dikkate alındığında çalışmaya katılanların genelde düşük (% 47.7, 1250 TL'nin altı) ve orta (% 40.7, 1251-2651 TL arası) gelir düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Ailenin gelir düzeyleri ile ilgili ölçütler belirlenirken Türkiye İstatistik Kurumu verilerinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin % 8.5'i annelerinin okur yazar olmadığını, % 6.1'i okur yazar olduğunu, % 52.4'i ilkökul, % 11.5'si ortaokul, % 15.3'si lise ve % 5.8'si üniversite mezunu olduğunu belirtirken, % 0.4'ü işaretleme yapmamıştır. Öğrencilerin babalarından okur yazar olmayanların oranı % 2.5 iken, okur yazar olanlar %1.8, İlkokul mezunları % 32.8, ortaokul mezunları % 18.2, lise mezunları % 22.7 ve üniversite mezunları % 20.2, belirtmeyenlerin oranı ise % 1.8'dir.

Ölçme Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanan bu formda öğrencilerle ilgili bazı demografik bilgileri belirlemeye dönük ifadelerle yer verilmiştir.

Halk İnanışları Listesi: Halk inanışları ile ilgili farklı sınıflamalar yapılmıştır. Bu çalışmada halk inanışları belirlenirken Boratav (1994, s.5-265) ve Artun (2011, s.298) tarafından yapılan sınıflamalar dikkate alınmıştır. Bu sınıflama içinde yer verilen inanışlar; 1) Tabiat olayları, 2) Canlı varlıklar, 3) Cansız varlıklar, 4) Hayvanlar, 5) Uğur ve 6) Bereket, 7) Büyü, 8) Nazar-Nazarlık, 9) İnanç Merkezleri, 10) Rüyalar, 11) Fal, 12) Adak, 13) Kurban 14) Yağmur Duası ve 15) Sayılar'dır. Bunlara yaygın olarak gözlenen Halk Hekimliği inanışları da eklenmiştir. Ölçekte yer verilen inanışlarla ilgili ifadeler Boratav (1994, s.5-265) ve Artun (2011, s.298)'un kaynaklarındaki açıklamalar dikkate alınarak yazılmış ve bu şekilde cevaplayıcının kapsamı anlaması sağlanmaya çalışılmıştır. Örnek olarak ifadeler ölçekte; "Hayvanlarla ilgili olumsuz (ör.tavşanı uğursuz sayma) ya da olumlu (ör.develeri mübarek sayma) inanışlarınız var mı?", "Gelecekte olabilecek olaylar hakkında bilgi sahibi olmak ve öğrendiğini sandığı kaderini istediği yönde değiştirmek anlamına gelen fala inanır mısınız" ya da "Bir nesnenin, bir kişinin, bir hayvanın bir işin ya da bir zamanın bereketli olduğu yönünde inanışınız var mı?" şeklinde yer almıştır.

Kontrol Odağı Ölçeği: Bu ölçek bireylerin genellenmiş kontrol beklentilerinin, içsellik dışsallık boyutu üzerindeki konumu; pekiştiricilerin kendi içindeki ya da dışındaki güçlerin kontrolünde olduğuna dair genel beklenti ve inancı ifade eder. Ken-

dini değerlendirme niteliğindeki ölçek on yedi yaş ve üstünde ve en az orta öğretimden geçmiş olan kişilere uygulanır. Türk kültürüne uyarlaması Dağ (1991) tarafından yapılan ölçek 29 maddeden oluşmaktadır. Uyarlama esnasında yapılan güvenilirlik çalışmasında Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .71 olarak bulunmuştur. Ölçeğin KR-20 güvenilirlik katsayısı da .68'dir. Test tekrar test güvenilirliğinden elde edilen korelasyon değeri .83'tür. Geçerlik çalışmasında varyansın % 47.7'sini açıkladığı tespit edilmiştir. Ölçekteki her madde iki seçenekten oluşmaktadır. Puanların yüksekliği dış odaklılığı gösterir (Savaşır ve Şahin, 1997, s.93-97).

İşlem

Ölçme araçları araştırmacı tarafından sınıf ortamında, topluca, tek oturumda ve yaklaşık 20 dakikalık sürede uygulanmıştır.

Veri Analizleri

Veri analizleri SPSS 15.0 paket programı ile yapılmıştır. Grubun özelliklerini betimlemek için tanımlayıcı istatistik teknikleri kullanılmıştır. Kontrol odağı puanları toplandıktan sonra, ölçeğin medyan puanı bulunmuş ve medyan sınıfına bağlı olarak puanlar kategorik hale getirilmiştir. Bu durumda yüksek puan alanlar dıştan kontrol odaklı, düşük puan alanlar içten kontrol odaklı olarak tespit edilmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiler Ki-Kare istatistiği ile incelenmiştir.

3. Bulgular

Çalışmamızda ilk olarak halk inanışları ile cinsiyet arasındaki ilişkiler ele alınmıştır. Elde edilen sonuçlar tablo 1'de özetlenmektedir. Buna göre tabiat olaylarına (yağmur yağarken aynı zamanda güneşin parlaması) inanma (ör. uğursuz olay, kutlu olay vb) ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($\chi^2= 9.92$, $sd=2$, $p<.01$). Bu maddede evet diyen kadınların oranı (% 5.9), evet cevabını veren erkeklerin oranından (% 7.7) daha düşükken, kısmen inanırım diyen kadınların oranı (% 23.9) erkeklerin oranından (% 11.5) daha yüksektir. Canlı varlıklarla (kadınlar-erkekler-çocuklar) ilgili inanışlar (ör. kadını uğursuz sayma, kadını doğuştan eksik, fitneci, hilekar görme) ile cinsiyet arasında da anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($\chi^2=9.02$ $sd=2$, $p<.01$). Bu ifadeye evet diyen erkeklerin oranı (% 3.2) kadınların oranından (% 2.4) daha yüksektir. Benzer şekilde kısmen inanırım diyen erkeklerin oranı da (% 10.9) kadınların oranından (% 3.8) daha yüksektir. İnsanların bakışlarındaki zararlı güç ve nitelikleriyle, bir kişiye, bir hayvana ya da bir nesneye bakmakla, canlı üzerinde hastalık, sakatlık, ölüm, nesne üzerinde sakatlanma, kırılma gibi olumsuz bir etkinin meydana gelmesi anlamına gelen "nazara" inanma cinsiyet ile anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur ($\chi^2= 26.98$, $sd=2$, $p<.001$). Kadınlardan evet diyenlerin oranı (% 73.4) erkeklerden evet diyenlerin oranından (% 50) daha yüksektir. Rüyada görülenler etrafındaki inanışlarla (rüyada görülenlerden anlamlar çıkararak yorumlar yapmak/yaptırmak) cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($\chi^2= 22.54$, $sd=2$, $p<.001$). Bu ifadeye evet diyen

kadınların oranı (% 38.8) erkeklerin oranından (% 21.8) daha yüksektir. Gelecekte olabilecek olaylar hakkında bilgi sahibi olmak ve öğrendiğini sandığı kaderini istediği yönde değiştirmek anlamına gelen “fala” inanma da cinsiyetle anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur ($\chi^2= 12.85$, $sd=2$, $p<.01$). Kadınların fala inanma oranları erkeklerinkinden daha yüksektir. Dinsel ya da kutsal amaçlarla sembolik bir sununun yok edilmesi anlamına gelen, bugün ya da yarın Allah’ın lütfünü kazanmak için ona “kurban” sunulması gerektiği inanişine sahip olma ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2= 32.1$, $sd=2$, $p<.05$). Bu inanişte da kadınlardan evet diyenlerin oranı (% 40.8) erkeklerin oranından (% 47.4) daha düşüktür. Diğer halk inanışları ile cinsiyet arasında anlamlı ilişkiler gözlenmemiştir.

Tablo 1. Halk İnanışları ile Cinsiyet Arasındaki İlişkiler

Değişken	Kadın			Erkek			χ^2	P
	E%	K%	H%	E%	K%	H%		
Tabiat Olayları	5.9	23.9	70.2	7.7	11.5	80.8	9.92	.01
Canlı Varlık	2.4	3.8	93.8	3.2	10.9	85.9	9.02	.01
Cansız Varlık	4.2	16.6	79.2	4.5	19.9	75.6	.80	.67
Hayvan	5.5	21.5	73.0	5.1	25.0	69.9	.73	.69
Uğur	10.7	38.4	50.9	12.2	27.6	60.3	5.28	.07
Bereket	26.3	41.9	31.8	26.3	41	32.7	.04	.98
Büyü	17.6	17.0	65.4	16.0	18.6	65.4	.31	.86
Nazar	73.4	22.5	4.2	50.0	37.2	12.8	26.98	.001
İnanç Merkezi	9.3	30.8	59.9	13.5	25.6	60.9	2.54	.28
Rüya	38.8	44.3	17.0	21.8	43.6	34.6	22.54	.001
Fal	4.2	24.9	70.9	2.6	11.5	85.9	12.85	.01
Adak	79.9	14.9	5.2	73.7	16.7	9.6	3.65	.16
Kurban	40.8	15.2	43.9	47.4	20.5	32.1	6.29	.05
Yağmur Duası	27.7	28.7	43.6	45.9	28.2	39.1	1.36	.50
Sayılar	9.3	18.7	72.0	14.1	16.7	69.2	2.42	.30
Halk Hekimliği	7.2	19.9	72.9	7.6	15.9	76.6	1.00	.60

E=Evet, K=Kısmen, H=Hayır

Tablo 2’de görüldüğü gibi tabiat olaylarına dönük halk inanişi kontrol odağıyla anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur ($\chi^2= 1.46$, $sd=2$, $p<.05$). Dış kontrol odağına sahip olanlardan tabiat olaylarına inanırım diyenlerin oranı (% 7.9), iç kontrol odağına sahip olanların verdikleri evet cevabı oranından (% 5.1) daha yüksektir. Canlı varlıklarla ilgili halk inanişi da kontrol odağıyla anlamlı düzeyde ilişkilidir ($\chi^2= 5.83$, $sd=2$, $p<.05$). Dış kontrol odağına sahip öğrencilerin canlı varlıklarla ilgili inaniş oranları iç odaklılarınkinden yüksektir. Benzer şekilde cansız varlıklara inanma ile kontrol odağı

arasında da anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($\chi^2= 10.05$, $sd=2$, $p<.01$). Bu maddede de dış kontrol odaklıların inanma eğilimi ile ilgili oranlar daha yüksektir. Büyü ile ilgili inanışlar kontrol odağıyla anlamlı ilişki sergilemektedir ($\chi^2= 9.62$, $sd=2$, $p<.01$). Dış kontrol odağına sahip olanlardan bu ifadeye evet cevabı verenlerin oranı (% 22.4), iç kontrol odağına sahip olanlarından (% 11.5) daha yüksektir. Kontrol odağı, rüyalara dönük halk inanışı ile de anlamlı ilişki göstermektedir ($\chi^2= 9.43$, $sd=2$, $p<.01$). Dış kontrol odağına sahip olanlardan bu ifadeye evet cevabı verenlerin oranı (% 39.5), iç kontrol odağına sahip olanlarından (% 25.8) daha yüksek bulunmuştur. Tespit edilen diğer anlamlı ilişki kontrol odağı ile fal inanışı arasındadır ($\chi^2= 6.05$, $sd=2$, $p<.05$). Bu boyutta da dış kontrol odağına sahip olanlardan evet diyenlerin oranı (% 5.7), iç kontrol odağına sahip olanlarından (% 1.4) daha yüksektir. Diğer inanışlar ile kontrol odağı arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmemiştir.

Tablo 2. Halk İnanışları ile Kontrol Odağı Arasındaki İlişkiler

Değişken	İçten Kontrol Odaklı			Dıştan Kontrol Odaklı			χ^2	P
	E%	K%	H%	E%	K%	H%		
Tabiat Olayları	5.1	19.8	75.1	7.9	19.3	72.8	1.98	.05
Canlı Varlık	1.4	4.6	94.0	4.4	7.9	87.7	5.83	.05
Cansız Varlık	2.8	12.9	84.3	9.7	40.5	71.9	10.05	.01
Hayvan	4.6	22.1	73.3	5.4	23.2	70.6	.66	.72
Uğur	11.1	34.6	54.4	11.1	34.6	53.9	.02	.99
Bereket	27.2	43.3	29.5	25.4	39.9	34.6	1.36	.51
Büyü	11.5	19.8	68.7	22.4	15.4	62.3	9.62	.01
Nazar	65.4	27.6	6.9	64.9	27.6	7.5	.05	.98
İnanç Merkezi	11.1	29.0	59.9	10.5	28.9	30.5	.04	.98
Rüya	25.8	48.8	25.3	39.5	39.5	21.1	9.43	.01
Fal	1.4	21.2	77.4	5.7	19.3	75.0	6.05	.05
Adak	77.0	16.1	6.9	78.5	14.99	6.6	.16	.93
Kurban	41.5	19.4	39.2	98.4	14.9	40.4	1.60	.45
Yağmur Duası	63.9	26.3	43.8	67.1	65.1	40.4	1.12	.57
Sayılar	8.3	19.4	72.4	13.6	16.7	69.7	3.39	.18
Halk Hekimliği	6.3	19.0	74.6	8.3	18.0	73.7	.62	.73

4. Tartışma

Bu çalışmanın amaçlarından biri halk inanışları ile cinsiyet arasındaki ilişkileri tespit etmektir. Elde edilen sonuçlar altı boyuttan oluşan (tabiat olayları, canlı varlık, nazar, rüya, fal ve kurban) halk inanışlarının cinsiyetle ilişkili olduğunu göstermiştir.

İfadelere verilen “inanırım” ve “kısmen inanırım” oranlarının toplamı dikkate alındığında, kurban ve canlı varlıkla ilgili halk inanışlarının erkekler arasında, diğer halk inanışlarının ise kadınlar arasında daha yaygın olduğu anlaşılmaktadır. Araştırmadan elde edilen bu sonuç, Ögenler ve Yapıcı (2012) tarafından benzer örneklem üzerinde yapılan çalışmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir. Bu araştırmacılar burcunun özelliğini bilme, tahtaya vurma, nazar boncuğu takma ve uğur için davranışta bulunma tepkilerinin kadınlar arasında anlamlı düzeyde daha yaygın olduğunu gözlemişleridir. Bu inanışları genel olarak dikkate alan Randall ve Desrosiers de (1980) bu tür inanışların kadınlar arasında daha yaygın görüldüğünü saptamışlardır. Başka bir çalışmada ise benzer bir içeriğe sahip olan batıl inanışlar ölçeğinden kadınların aldıkları puanların daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir (Dağ, 1999).

Araştırmamızda yer verdiğimiz cinsiyet ve kontrol odağı değişkenleri ile 16 boyutta ele aldığımız halk inanışları arasındaki ilişkileri inceleyen kapsamlı literatür bulgularına ulaşmak mümkün olmamıştır. Bunun önemli nedenlerinden biri bu çalışmaların sayıca az olması, ikincisi ise özellikle ampirik yöntemlere bağlı kalan davranış araştırmacılarının bu inanışları yeterince incelememesidir. İlgili literatür gözden geçirildiğinde bizim çalışmamızda olduğu gibi halk inanışlarını kategorik değişken niteliğinde ele alarak cinsiyet ile ilişkisini inceleyen bazı araştırma bulgularına ulaşılmıştır. Bu bulguların bir kısmı araştırmamızın bulguları ile benzerlik gösterirken bazıları farklılaşmaktadır. Örneğin bizim çalışmamızda Kadın ve erkeklerin büyüyle ilgili inanışları arasında anlamlı fark bulunmazken, Atbaşoğlu ve arkadaşları (2003) üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada, kadınların büyüsel inanışlarının erkeklerinkinden daha yüksek çıktığını tespit etmişlerdir. Buna benzer bir sonuç Arslan (2011, s.203) tarafından yapılan çalışmayla da ortaya çıkarılmıştır. Çalışmamızda nazara inanma yaygınlığı açısından kadın ve erkekler arasında anlamlı fark olduğu ortaya çıkarılmıştır. Cinsiyet değişkeni dikkate alınarak yapılan incelemede hemşireler arasında da nazara inanma düzeyinin yaygın olduğu, bu gruptakilerin % 37’sinin yaşadıkları ağrıya nazarın yol açtığına inandıkları, % 35.1’inin nazardan kurtulmak için dua okuttukları, % 5.4’ünün dua okutup nazar boncuğu taktıkları, % 10.8’nin ise sadece nazar boncuğu taktıkları tespit edilmiştir (Beytut, Muslu, Başbakal ve Yılmaz, 2009). Çalışmamızda kadın ve erkeklerin fal ile ilgili inanış yaygınlıkları arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkeni dikkate alınarak yapılan bir çalışmada, fal baktırmaya gelenlerin % 46’sının üniversite eğitimlerini tamamlamış kadınlardan oluştuğu (% 76) gözlenmiştir (Güngör, 2005). Çalışmamızda rüya ile ilgili inanışın erkeklere oranla kadınlar arasında daha yaygın olduğu tespit edilmiştir. Arslan (2011, s.246) tarafından yapılan çalışmada ise erkek öğrencilerin rüya deneyimlerinin kadınlarınkinden daha yüksek çıktığı saptanmıştır.

Araştırmamızın diğer amacı halk inanışları ile kontrol odağı arasındaki ilişkileri incelemektir. Çalışmamızdan elde edilen sonuçlarla, bazı halk inanışlarının kontrol odağı ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğu ve bu inanışların daha çok dış kontrol odağına sahip bireylerde gözlemlendiği tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri üzerinde ya-

pılan benzer bir araştırmada dışsal kontrol odağı ile halk inanışlarına benzer içeriğe sahip olan paranormal inançlar arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve bu ilişkinin dış kontrol odağına sahip olan bireylerde, bu tür inanışların daha yaygın görülmesinden kaynaklandığı saptanmıştır (Groth-Marnat ve Pegden, 1998). Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan ve içsel gücün artmasıyla büyüye ve diğer halk inanışlarına inanma eğilimlerinin azaldığını belirten araştırmanın bulguları da (Tobayck, Nagot ve Miller, 1988) çalışmamızın sonuçlarını destekler niteliktedir. Türkiye’de Dağ (1999) tarafından yapılan araştırmada halk inanışlarına benzer özelliklere sahip olan paranormal inançlar ile dış kontrol odağı puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgular kişisel uyum sağlama sürecinde bireylerin halk inanışları ile ilgili tutumlarının önemli ölçüde dış kaynaklar tarafından kontrol edildiğini göstermektedir (Peterson, 1978).

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları vardır. Bunlardan ilki seçilen örneklem grubunun niteliğidir. Her ne kadar çalışmanın örneklemini farklı bölgelerde yaşayan bireyleri kapsasa da oransal olarak temsil edicilikte bir sınırlılık mevcuttur. Daha önce de belirtildiği gibi çalışmamız toplumda yaygın olarak gözlenen halk inanışlarından sadece 16’sı ile sınırlandırılmıştır. Bu nedenle bu bulgulardan yola çıkarak genellemeler yapmak da araştırmanın kısıtlı yanlarından biridir. Araştırmada sadece cinsiyetin dikkate alınması diğer demografik değişkenler ile halk inanışları arasındaki ilişkilere değinilmemesi bir başka sınırlılıktır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuç, özellikle bazı halk inanışlarının üniversite öğrencileri arasında yaygın olarak görüldüğünü ve bu yaygınlığın cinsiyet ile kontrol odağı değişkenlerine bağlı olarak farklılaştığını göstermektedir. Sonucun bu şekilde ortaya çıkmasında, erkeklere oranla kadınların daha fazla dış kontrol odaklı olmalarının da etkisi olabilir. İnsan davranışlarını sadece bilimsel psikolojinin kavramlarıyla açıklamak önemli bir sınırlılıktır. Tarihsel süreç içinde aktarılan kültürel unsurlardan biri olan halk inanışları birer psiko-sosyal olgu olarak, insan davranışları üzerinde farklı boyut ve düzeylerde etkili olabilmektedir. İnsanın, olay, olgu ve eşyanın kökenini açıklamak için başvurduğu kadim mistik ve metafizik açıklama modeli halk inanışlarının en önemli çerçevesidir. Bu nedenle özellikle psikolojinin temel amaçları arasında yer alan insan davranışlarının anlaşılması, açıklanması, tahmini ve kontrol edilmesi sürecinde halk biliminin sunduğu malzemeden yararlanılması ve bu bağlamda kültüre duyarlı araştırmaların yapılması önerilmektedir.

5. Kaynakça

- Akbay, O. H. (2012). Tohno hikâyelerinde geçen halk inanışları üzerine bir değerlendirme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, 87–107.
- Akova, S. (2011). The relationship between superstitions, metaphors, and advertising” *Journal Academic Marketing Mysticism Online*, 3, 138–156.

- Arslan, M. (2010). Paranormal inanç ölçeğinin Türkçe versiyonunun geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İ.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1*, 23–40.
- Arslan, M. (2011). Paranormalizm ve Din. İstanbul: Bilsam.
- Artun, E. (2011). Türk Halk Bilimi (7. Baskı). Adana: Karahan Kitabevi.
- Atbaşoğlu, C., Kalaycıoğlu, C., & Nalçacı, E. (2003). Büyüsel düşünce ölçeğinin Türkçe formunun üniversite öğrencilerindeki geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi 14*, 31–41.
- Barker, C., Pistrang, N., & Elliott, R. (2002). *Research Methods in Clinical Psychology*. Chichester: John Wiley & Sons.
- Barut, A. İ (2008). Sporda batıl davranış ve öz yeterlik ilişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Beytut, D., Muslu, G. K., Başbakal, Z., & Yılmaz, H. B. (2009). Pediatri hemşirelerinin ağrıya ilişkin geleneksel inanç ve uygulamaları. *14. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanat Dergisi, 2*, 12–18.
- Boratav, P. N. (1994). 100 Soruda Türk Folkloru. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Bozyiğit, A. F. (1996). Kültürümüzde horoz. *Bilig, 3*, 117–127.
- Burger, J. M. (2006). Kişilik (çev. İnan Deniz Erguvan Sarıoğlu). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Çırakoğlu, O. C., & Tezer, E. (2010). Kontrol odağı ve eleştirel düşünmenin üniversite öğrencilerinin ilişki doyumsuzluklarına verdikleri tepkiler üzerindeki yordayıcı rolü. *Türk Psikoloji Yazıları, 13*, 29–41.
- Esen Çoban, A., & Hamamcı, Z. (2006). Kontrol odakları farklı ergenlerin karar stratejileri açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 14*, 393–402.
- Çobanoğlu, Ö. (1998). Durmuş Dede örneğinden hareketle yatırların yerinin değiştirilmesinde halk inançlarının durumu üzerine tespitler. *Milli Folklor Dergisi, 5*, 29–35.
- Dağ, İ (1999). The relationships among paranormal beliefs, locus of control and psychopathology in a turkish college sample. *Personality and Individual Differences, 26*, 723–737.
- Dilek, İ. (1996). Altay Türklerinde halk inanışları. *Bilig, 3*, 97–102.
- Duymaz, A. (2008). Türk folklorunda dış ruh tasarımı. *Bilig, 45*, 1–22.
- Eddy, J. J., Gideonsen, M. D., Mundt, M. P., & O'Halloran, P. (2010). Pediatric folk beliefs of inner-city Black Chicagoans. *Journal of The National Medical Association, 102*, 696.
- Ekici, M. (2012). Kuramlar ve Yöntemler Türk Halk Edebiyatı El Kitabı. Ankara: Grafiker.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to Design and Evaluate Research in Education*. New York: Mc Graw Hil.
- Groth-Marnat, G., & Pegden, J. A (1998). Personality correlates of paranormal belief: Locus of control and sensation seeking. *Social Behavior and Personality: an International Journal, 26*, 291–296.
- Güngör, İ. (2005). Popüler kültür ürünü olarak fal. *İletişim 21*, 169–202.
- Kalafat, Y. (2008). Teori ve Metod. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Kaplan, S. E., Reneau, J. H., & Whitecotton, S. (2001). The effects of predictive ability information, locus of control, and decision maker involvement on decision aid reliance. *Journal of Behavioral Decision Making, 14*, 35–50.

- Köse, A., & Ayten, A. (2009). Bâtil inanç ve davranışlar üzerine psiko-sosyolojik bir analiz. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 9, 45–70.
- Leach, M., & Fried, J. (1972). *Standart Dictionary of Mythology and Legend*. San Fransisco: Harper & Row, Publishers.
- Lindeman, M., & Svedholm, A. M. (2012). “What’s in a term? Paranormal, superstitious, magical and supernatural beliefs by any other name would mean the same. *Review of General Psychology*, 16, 241–255.
- Messenger, J. C. (1972) *Folk Religion*. (ed. Richard M. Dorson). *Folklore and Folklife an Introduction*. Chicago: The University Chicago Pres.
- Ögenler, O., & Yapıcı, G. (2012). Bir grup üniversite öğrencisinin batıl inançlar ve hastalıklara karşı tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi. *Cumhuriyet Tıp Dergisi*, 34, 1–8.
- Pelzer, K. (2002). Paranormal beliefs and personality among black south african students. *Social Behavior and Personality: an International Journal*, 30, 391–398.
- Peterson, C. (1978). Locus of control and belief in self-oriented superstitions. *The Journal of Social Psychology*, 105, 305–306.
- Randall, T. M., & Desrosiers, M. (1980). Measurement of supernatural belief: Sex differences and locus of control. *Journal of Personality*, 44, 493–498.
- Saenko, I. V. (2005). The superstitions of today’s college students”. *Russian Education and Society*, 47, 76–89.
- Savaşır, I., & Şahin, N.H. (1997). *Bilişsel-Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Schippers, M., & Von Lange, P. M. (2006). The psychological benefits of superstitious rituals in top sport: a study among top sportpersons. *Journal of Applied Social Psychology*, 36, 2532–2553.
- Schultz, D. P., & Schultz, S. S. (2011). *Modern Psikoloji Tarihi* (çev: Yasemin Aslan). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Strickland, B. (2001). *The Gale Encyclopedia of Psychology*. Detroit: Gale Group.
- Swift, A. U., Bailis, D. S., Chipperfield, J. G., Ruthig, J. C., & Newall, N. E. (2008). Gender differences in the adaptive influence of folk beliefs: A longitudinal study of life satisfaction in aging. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 40, 104–112.
- Tabachnik, B. G., & Fidell, L. S. (2001). *Using Multivariate Statistics*. New York: Harper Collins.
- Tobayck, J. J., Nagot, E., & Miller, M. (1988). Paranormal beliefs and locus of control: a multidimensional examination. *Journal of Personality Assesment*, 52, 241–246.
- Ülken, H. Z. (1974). *Türk Folklor Araştırmaları*. I. Uluslar arası Folklor Semineri, Ankara.
- Ünal, M. (2004). Türk mediasında halk inanışlarına bakış”. *TÜBAR*, 16, 43–67.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Regardless of their level of culture, a great many people hold an array of folk beliefs that can be called by some others as superstitions (Artun, 2011, p.297). These beliefs have survived almost in all cultures throughout history since they play a role that helps men meet his psycho-social needs. Modern culture, which produces superstitions in new form is no exception (Köse & Ayten, 2009). To make a list revealing the exact number of folk beliefs for they may have multi-dimensional characteristics. Folk beliefs about dreams, prohibitions, and Daily-life experience, those about internal and external spirits, the good and the evil (Dilek, 1996), those about fortune telling, animals (Akbay, 2012; Bozyiğit, 1996), and public health (Eddy, Gideonsen, Mundt, & O'Halloran, 2010) and those about natural events, living and non-living things, luck and fertility, occultism, evil eye, religion, sacrifice, and rain prayer are some examples. Psychology makes use the information and materials produced by Folklore to explain man's psychological activities. Similarly, Folklore is in close association with Psychology particularly to explain some symbols and archetypes. Psychological studies refer to various personality qualities. One of these is Julian Rotter's 'locus of control'. Locus of control is a personality orientation referring to the extent to which individuals believe that the future and events are controlled and directed by man's personal power and ability or by some external forces and control mechanisms (Strickland, 2001, p.681). There is a significant relationship between locus of control which represents the existence of inner or outer control, and man's tendency of maintaining folk beliefs. Those who have internal locus of control believe that they are responsible for what happens to them while those with an external locus of control believe such external forces as luck and occultism shape and influence their lives (Schippers & Lange 2006). These beliefs have their emotional, behavioral and cognitive constituents. Variables related to these beliefs play a role to restrict man's personal efforts to adapt himself to what happens to him (Saenko, 2005). Some studies dealt with the relationships between folk beliefs and gender in various cultures. Some found significant differences in folk beliefs maintained by men and women (Pelzer, 2002). Others revealed that folk beliefs are more common among women with serious health problems (Swift, Bailis, Chipperfield, Ruthig, & Newall, 2008). The aim of this paper is to study the relationship between folk beliefs, locus of control and gender in Turkish culture among university students, who is believed to have high cultural and education levels.

Method: The study designed based on relational model was conducted on 445 students (289 Females and 156 males). The ages of the participants ranged from 17 to 30 (Mean=20.32, sd=1.77). Personal Data Form, List of Folk Beliefs (Sixteen Beliefs) Locus of Control Scale (Savaşır & Şahin, 1997, pp.93-97) were used as data collecting tools. SPSS 15.0 package program was used to analyze the data. To describe the characteristics of the population, descriptive statistical techniques were used. The relations between variables were studied through Chi-square statistics.

Results: The study found that there is a significant relationship between gender and folk beliefs about natural events ($\chi^2= 9.92$, $df=2$, $p<.01$), living things ($\chi^2=9.02$, $df=2$, $p<.01$), evil eye ($\chi^2=9.02$, $df=2$, $p<.01$), dreams ($\chi^2= 22.54$, $df=2$, $p<.001$), fortune telling ($\chi^2= 12.85$, $df=2$, $p<.01$), and sacrifice ($\chi^2= 32.1$, $df=2$, $p<.05$). No significant relationship was found between gender and other folk beliefs. The study also found a significant relationship between locus of control and folk beliefs about non-living things ($\chi^2= 10.05$, $df=2$, $p<.01$), occultism ($\chi^2= 9.62$, $df=2$, $p<.01$), dreams ($\chi^2= 9.43$, $df=2$, $p<.01$), and fortune telling ($\chi^2= 6.05$, $df=2$, $p<.05$). No significant relationship was found between locus of control and other folk beliefs.

Discussion and Conclusion: The relations between gender and folk beliefs found in this study are consistent with the ones found in other studies (Ögenler & Yapıcı,2012) in the literature. According to Randall and Desrosiers (1980), folk beliefs are more common among women. A similar study by Dağ (1999) found a significant relationship between folk beliefs and gender, being more common among women. The study also dwelled on the relationship between locus of control and folk beliefs. It also found a significant relationship between these two. This relationship was more apparent in individual with external locus of control. This finding does not contradict with those of other similar studies (Dağ, 1999; Peterson, 1978; Tobayck, Nagot, & Miller, 1988). The study has some limitations. The qualities of the target population, the limited list of folk beliefs common among people (only sixteen), and the focus on only gender as a demographic variable are among these limitations. The study reveals that some certain folk beliefs are commonly maintained by university students and that these beliefs vary according to gender and locus of control variables. The study suggests that, in order to predict, understand, explain and control human behaviors, researchers in the field of psychology make use of folkloric information and conduct research that studies cultural values.